

Academia de Studii Economice a Moldovei
Facultatea “Business și Administrarea Afacerilor”
Catedra “Turism și servicii hoteliere”

Proiect economic

**Pe tema: „Analiza diagnostic social-economică
a localității Soroca,,**

Executat de:
Gobzievici Stella
gr T-276

Controlat de :
Livandovschi Roman
conf.univ.dr.

Chișinău 2010

Cuprins :

Introducere.....	3
Capitolul I. Scurt istoric al localității Soroca.....	4
Capitolul II. Situația social-economică a localității Soroca.....	8
Capitolul III. Inventarierea resurselor turistice (naturale și antropice) ale localității Soroca.....	15
Capitolul IV. Avantajele și deficiențele dezvoltării produsului turistic în localitatea Soroca.....	24
Capitolul V. Plan de acțiuni privind valorificarea resurselor turistice din localitatea Soroca.....	27
Concluzii și recomandări.....	32
Bibliografie.....	34
Anexe.....	38

Introducere

Soroca este un oras in nord-estul Republicii Moldova, situat pe malul drept al raului Nistru, la frontiera cu Ucraina.

Pozitia pe care o ocupa localitatea, la o cotitura a fluviului Nistru, in apropierea pragurilor sale unde se

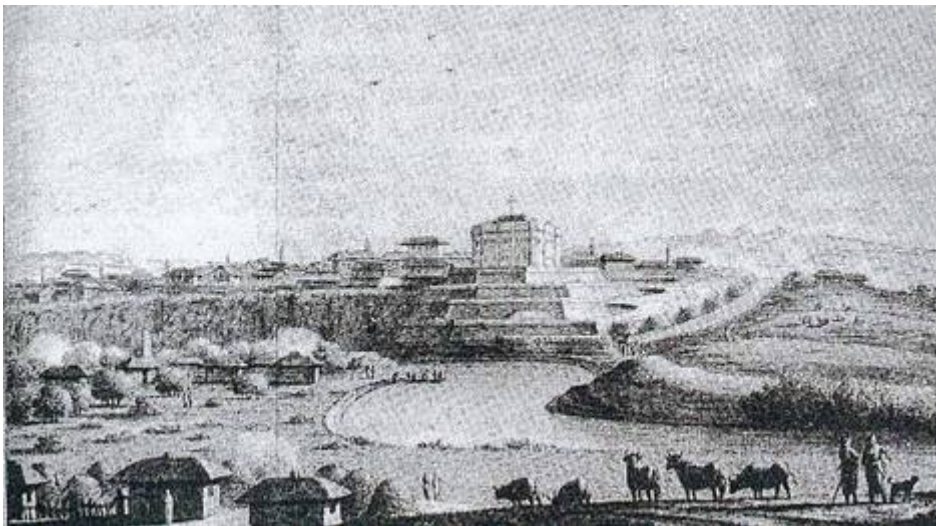
formau vaduri cunoscute din vechime, nu putea sa nu atraga atentia oamenilor din cele mai vechi timpuri. Investigatiile arheologice au depistat in jurul orasului asezari caracteristice pentru cultura Cucuteni-Tripolie, epoca bronzului, din perioada timpurie a fierului si altele, pana in evul mediu, fara a identifica insa vestigiile coloniei antice Alhionia (cca. 500 de ani i.H.) sau a cetatii dacice localizate aici de unii istorici din secolele trecute.

Localitatea s-a format pe fasia ingusta a malului dintre rau si povarnisul terasei superioare care se ridica spre vest la cca. 150 m inaltime deasupra nivelului fluviului. Marginita lateral de doua paraie ce-au surpat rapi adanci, Techinovca si Racovatul, Soroca este limitata astfel din toate partile de obstacole naturale.

Localitatea Soroca dintotdeauna a fost ca o fortareata la trecatoarea peste raul Nistru. Comerciantii genovezi o numeau Olihonia, mai tarziu ea apare in documente drept Soroca (1499). Fiind un punct strategic, mai multi domnitori consolideaza zidurile cetatii Soroca: Stefan cel Mare, Petru Rares, etc. In forma in care o avem azi cetatea a fost zidita de mesterii din Transilvania la 1543 – 46. Ea este perfect rotunda cu cinci bastioane egal departate. In citadela se aflau doar soldatii, iar in timp de asediu ea putea sa gazduiasca si populatia bastinasa. De cetatea Soroca este legata o legenda veche moldoveneasca despre barza alba cu ciorchine. Se zice ca in timpul unui lung asediu localnicii au putut supravietui numai datorita curajului si ... strugurilor adusi de o barza alba aparatorilor infometati si insetati. Azi barza alba cu struguri in cioc este unul din simbolurile Moldovei.

Localitatea se extinde mult in sec. XIX cand a cunoscut o perioada de inflorire. Soroca devine centru judetean cu piete mari, strazi modernizate, spitale, gimnazii, biserici stilizate, etc. In perioada sovietica orasul devine un important centru industrial din nordul Moldovei.

Capitolul I. Scurt istoric al localității Soroca.

În cursul de mijloc al Nistrului este situat unul dintre cele mai pitorești orașe ale Moldovei - Soroca, atestat documentar la 12 iulie 1499 prin Coste, pârcălab de Soroca. Fiind situat la un vad al Nistrului, orașul a jucat un rol important pentru principatul Moldovei în Evul Mediu. Bizantinii îl numeau *Polihronia*, comercianții din Genova *Olihonia*. Prima atestare certă a Sorociei este la 12 iulie 1499, data încheierii tratatului de pace moldo-polon, în care printre boierii care l-au semnat era și un oarecare “Coste Posadnic, pârcălab de Soroca”. Toponimul al cărui etimologie nu este elucidată cu certitudine este explicat în ultimii ani prin derivarea lui de la cuvântul „soroc”, ce s-ar referi la durata serviciului militar la cetate sau la termenul de participare la înălțarea ei, numele topic trecând mai apoi asupra ținutului întins de-a lungul Nistrului. Prin Soroca trecea calea cea mai scurtă dintre Suceava, capitala Moldovei, spre localitățile moldovenești dincolo de Nistru și renumitele târguri podoliene Brețlau și Bar. După părerea lui Dimitrie Cantemir, însemnătatea orașului și a cetății a crescut după pierderea Tighinei, cetatea Soroca devenind de acum înainte cea mai puternică fortăreață împotriva polonezilor. Cronicele vremii atestă desele ciocniri militare ce aveau loc sub zidurile cetății, în urma cărora sufereau și locuitorii Sorociei. Pe la Soroca își făcuseră drum obișnuit cazacii și armata otomană care se îndreptau spre frontiera nordică cu Polonia. Una din cele mai sângeroase pagini în istoria Sorociei a fost înscrisă în 1601, când locuitorii ei au fost măcelăriți de cazaci.

În 1651 Moldova este atacată de polonezi care ocupă târgul și cetatea; sunt alungați de aici în 1653 de cazacii lui Timuș Hmelnițchi. În 1656 și 1660, în drum spre frontiera cu Polonia, turcul Evlia Celebi descrie elogios orașul, care ar fi avut „multă verdeață și la 1000 de case”, cifră care pare exagerată. Cetatea Soroca îi atrage atenția: „mică în dimensiuni, dar construită cu multă iscusință”. Ștefan cel Mare a construit aici o cetate, pentru a păzi vadul împotriva tătarilor. Nu se cunoaște anul întemeierii orașului Soroca.

El pare a se fi construit la umbra cetății zidite de Ștefan cel Mare. Domnii Moldovei și-au avut la Soroca pîrcălabii lor. Un „Coste Pîrcălab de Soroca”, e amintit de tratatele de pace și de alianță, încheiate de Ștefan cel Mare în 1499, cu regele Poloniei și cu mare duce al Lituaniei. Astfel, hrisovul domnesc de la 12 iulie 1499 confirmă existența Sorociei la cea vreme. Importanța cetății de atunci se desprinde din faptul, că pîrcălabul, adică conducătorul militar al ei, avea acces la Divanul Domnesc, lucru ce nu era permis oricui. Ulterior numele Sorociei și ale conducătorilor ei apar cu regularitate în documente și cronică. Dinamica dezvoltării economice și infrastructurii orașului și ținutului o putem urmări după documentele păstrate în arhive, după studiile specialiștilor și materialele din muzeu.

Timp de secole Soroca a fost centrul administrativ-militar al ținutului cu același nume - Soroca. În perioada sec. XV - mij. sec. XVI la Soroca a existat o cetate din lemn și pământ. Cetatea a fost transformată în forma actuală de arhitecți din Ardeal în 1543 și 1546 pe timpul domniei lui Petru Rareș. Construcția are o formă perfect rotundă cu 5 turnuri, având o distanță identică unul de altul. De obicei locuiau numai soldații în citadelă, dar pe timp de ocupare se adăpostea și populația locală. Existența cetății a fost condiționată de crearea unei frontiere politice de-a lungul Nistrului, asigurarea unei vieți economice și comerciale protejată de invaziile străine. Sute de ani orașul Soroca a fost centru comercial, meșteșugăresc și agricol al Principatului Moldova.

Între anii 1671-1672 a avut loc răscoala slujitorilor din ținuturile Lăpușna și Orhei în frunte cu Mihalcea Hâncu, la care s-au alăturat și mulți soroceni, înăbușită de către Gheorghe Duca. În 1680, polonezii atacă fără succes cetatea Sorociei și, nevoiți să se retragă, jefuiesc târgul. Gheorghe Duca devenind hatmanul Ucrainei (1681) a construit un palat pe malul stîng al Nistrului, în satul Țechinovca, în fața orașului Soroca. În 1686, craiul polonez Ioan Sobieski ocupă cetatea Sorociei cu ajutorul cazacilor. Domnitorul Constantin Cantemir încearcă în 1692 să-i izgonească, dar nici folosirea artileriei grele, nici ajutorul cazacilor în frunte cu hatmanul Steț al Ucrainei n-au fost de folos. Trănicia cetății moldovenești le-a permis polonezilor să se mențină în cetatea Sorociei încă mulți ani; abia în 1699, în urma tratatului de pace de la Carlovitz, ei au cedat-o, primind în schimb cetatea

Cămenița (Cămeneț-Podolsc), ocupată atunci de oștirea moldovenească.

În 1711, pe la Soroca a trecut Nistrul armata rusă și țarul Petru I, aliatul Moldovei în lupta contra dominației otomane. Țarul rus este întâmpinat de D. Cantemir, oștirile continuând împreună calea spre Prut, Soroca devenind baza de aprovizionare a armatei rusești. Ulterior, Poarta Otomană impune locuitorilor să participe la campania militară pregătită împotriva Rusiei, care însă n-a mai avut loc.

În timpul ciocnirii militare din 1738 cu polonezii cetatea a fost incendiată. În vremea Războiului Ruso-Turc din 1767-1774 comandamentul armatelor rusești P.A. Rumeanțev a dorit s-o folosească pentru depozitarea proviziilor.

Pe măsura reducerii importanței militare a cetății, orașul Soroca devine o proprietate particulară. La sfârșitul secolului al XVIII-lea aparține Sultanei C. Moruzi, soția vornicului Scarlat Sturdza, viitorul guvernator civil al Basarabiei (1812-1813). Ei vând localitatea ginerelui lor Nicolae Rosetti-Roznovanu, care stăpâna mai multe sate în preajma Sorociei, pentru un preț inițial de 35 000 de galbeni, sumă care crește până la 45 000 galbeni. În curând, Soroca devine proprietatea clucerului Nicolae Cerchez, proprietarul satului vecin Bujerouca. În timpul său, în 1835, Soroca primește statut de oraș și devine reședința ținutului cu același nume, iar în 1848 ei vând orașul împreună cu satul Zastânca, situat la 5 km spre sud, vistieriei statului pentru 100.000 ruble de argint, urmând ca suma să fi e achitată în timp de 10 ani.

În 1842 a fost elaborat primul plan urbanistic, iar în 1846, cel de-al doilea. Conform acestor planuri, care se deosebeau în privința redresării părții vechi a orașului, Soroca urma să se extindă teritorial pe o porțiune în aval de partea veche.

În timpul celui de-al Doilea Război Mondial, orașul a pierdut multe din clădirile sale. Pentru un timp scurt în Soroca s-a instalat Guvernul și alte organisme administrative ale RSSM, găzduite provizoriu în cele mai reprezentative clădiri din oraș.

Prin decizia Consiliului de Miniștri al fostei URSS, de la 27 ianuarie 1986, orașului Soroca i s-a atribuit statut de oraș istoric, fapt ce a impus un regim de maximă protecție a patrimoniului său.

În 1812 cetatea și orașul au trecut în stăpânirea imperiului Rus, și pe lângă populația băștinașă de Moldoveni s-au stabilit aici și numeroși ruși, ucraineni și evrei. Populația rusească, ucraineană și evreiască a continuat să crească și după unirea primei Republici moldovenești (1917-1918) cu România, din pricina

afluxului de refugiați care fugeau de dincolo de Nistru, pentru a scăpa de colectivizare, de marele Holodomor sau de prigoana NKVD-ului.

La 1835 localitatea Soroca i se atribuie statut de oraș, iar la 1836 devine centru județean. În timpul reformelor din a doua jumătate a sec. XIX Soroca a beneficiat de o dezvoltare economico-socială, manifestată prin creșterea populației, dezvoltarea economiei locale, a instituțiilor de învățământ, medicale, administrative.

O nouă înflorire orașul a cunoscut în perioada interbelică, când Soroca devine unul dintre cele mai vestite centre culturale din România. În timpul celui de-Al doilea război mondial, orașul a suferit distrugeri și deportări de populație, sovieticii deportând întâi (1940-1941) pe moldovenii băștinași care lucraseră pentru statul român (funcționari, juriști, profesori...), pe popi și pe refugiați, românii și germanii deportând apoi (1941-1944) pe evrei și pe toți cetățenii bănuți că ar susține sistemul sovietic. Deportările spre Kazahstan și Siberia au fost reluate între 1945 și 1954. Începând cu 1988, orașul Soroca trece printr-o criză acută, ce s-a reflectat asupra întregii vieți economico-sociale. Odată cu adoptarea Legii privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova din 12.XI.1998, Soroca a obținut statut de municipiu și a devenit centru al județului Soroca.

Legendă

Există o legendă veche despre **Barza albă a cetății Sorocăi**, în care se spune că pe timpul unui îndelungat asediu de către Tătari, o barză albă ar fi adus struguri apărătorilor înfomețați și însetați ai cetății, salvându-le astfel viața și dăruindu-le biruința.

Capitolul II. Situația social-economică a localității Soroca.

Pe teritoriul orașului activează peste 2.000 agenți economici, cea mai mare pondere ca număr o constituie întreprinderile individuale și deținătorii de patentă. Sectorul industrial al orașului este reprezentat de 20 agenți economici mari. Principalele întreprinderi industriale sunt concentrate în industria ușoară, de prelucrare și constructoare de mașini. În industria alimentară pot fi evidențiate domeniile de prelucrare a fructelor și legumelor, laptelui, produselor din carne și a tutunului. Sectorul industrial deține circa 15% din beneficiul total al economiei orașului și asigură o pondere considerabilă în veniturile bugetare. „Dana” S.A. este o fabrică de confecții, din volumul total de producere mai puțin de 30% se realizează pe teritoriul republicii, restul este exportat în SUA, Canada, Marea Britanie, România, Italia și Germania. „Noul Stil” S.A. este o întreprindere de tricotaje. Capacitatea de producție este de 1300 mii unități tricotate, 250 mii unități din stofă. „Fabrica de brânzeturi” S.A. este specializată în producerea brânzeturilor cu cheag tare și a untului, având o capacitate de prelucrare a 100 tone de lapte pe zi, care este colectat din tot nordul republicii unde sunt instalate 28 de frigidere. „Alfa-Nistru” S.A. produce sucuri și conserve din legume și fructe. Un loc deosebit îl ocupă producerea sucului concentrat și în tetrapac. Întreprinderea prelucrează circa 100 mii tone de materie primă pe an. Peste 80% din producție este exportată în Federația Rusă, precum și în alte state ca Belarus, Germania, Austria, Canada, etc. Cifra de afacere este de 66 mln. lei și s-a majorat față de anul 2000 cu 30%. Peste 60% din angajații întreprinderii au studii superioare.

Domeniul prestări servicii în orașul Soroca este reprezentat prin 1348 întreprinderi mici și mijlocii, inclusiv după forma juridică de organizare: societăți cu răspundere limitată - 358, dintre care prezintă dări de seamă 172, întreprinderi individuale - 990, prezintă dări de seamă 214. Concomitent mai activează în bază de patent 540 persoane,. Industria turistică a orașului este reprezentată prin: locuri pitorești din lunca Nistrului, 400 monumente istorice vechi de valoare națională din oraș și din raion, amplasarea geografică a orașului Soroca oferă posibilități de antrenament pentru sportivi și de organizare a competițiilor sportive (deltaplanerism, canotaj). În oraș activează un singur pansionat turistic, capacitatea lui fiind de 250 locuri, și 2 hoteluri cu o capacitate de 50 locuri. La momentul actual funcționează 6 filiale ale băncilor comerciale pe acțiuni: „Moldova Agroindbank”, „Banca Socială”, „Banca de Economii”, „Moldindconbank”, „Victoriabank” și „Petrolbank”. La sfârșitul anului 2001 în oraș a fost deschisă reprezentanța companiei financiare

internaționale „Micro Entreprise Credit (MEC)”, specializată în creditarea businessului mic.

Servicii de asigurare a riscurilor apărute în procesul activității agenților economici sunt acordate de către societățile de asigurări „QBE ASITO” și „PROTECT IMPEX”. În oraș activează 111 magazine, 2 restaurante, 40 cafenele-baruri, 6 benzinării, 13 farmacii și 5 piețe.

Populația orașului Soroca este de 39,1 mii locuitori. Populația economic activă constituie 25,5 mii oameni, adică 65 la sută față de populația totală. Pondere cea mai mare o are populația ocupată în sfera comerțului și alimentației publice. Astfel din populația economic activă 29,5 % lucrează în sfera comerțului și alimentației publice, industriei-14,7%, iar 17,6% - în sfera neproductivă.

Componenta etnică a populației, conform ultimului recensământ, se cifrează prin: moldoveni (români) - 68%, ucraineni - 15%, ruși - 12,3%, evrei - 1%, romi - 3%, alte naționalități - 0,7%. În oraș funcționează 10 instituții preșcolare, inclusiv una privată, cu un număr de 1040 copii, 2 gimnazii, 2 școli medii, 3 licee publice și unul privat, 2 școli serale. În oraș sunt 2 școli profesionale în care își fac studiile 403 studenți. Pe lângă aceasta în oraș activează trei colegii. Sistemul ocrotirii sănătății în oraș este asigurat de 296 medici și 422 personal medical mediu. La 1000 locuitori revin 7,6 medici și 10,8 asistenți medicali. Din cei 422 asistenți medicali 92 au categorie superioară, 90 - categoria I, 16 - categoria II. Potrivit reformei ocrotirii sănătății, în oraș a fost introdusă funcția medicilor de familie. În prezent activează 41 medici de familie, inclusiv 7 cu categorie superioară și 90 asistenți medicali, inclusiv 53 cu categorie superioară. Se dezvoltă serviciile medicale private. În prezent activează 13 farmacii particulare. Acest fapt dă posibilitatea acoperirii cu servicii farmaceutice a întregii populații din oraș. Servicii calitative oferă populației și cele 5 cabinete stomatologice. În oraș funcționează 20 terenuri de sport, de baschet și volei, 10 săli de sport, 1 stadion orașenesc cu 1500 locuri, 1 școală de sport.

Infrastructura locală.

Serviciile comunale sunt prestate de 5 întreprinderi. Aprovizionarea cu apă se efectuează în ultimii 2 ani preponderent din fântâni arteziene (86,2 %). Lungimea totală a rețelei de apeduct este de 61,3 km., a rețelei de canalizare de 53,4 km. Suprafața totală a locuințelor ce se află în bilanțul DGLC este de 230, 2 mii m². Din anul 2001 au început lucrările de gazificare a orașului. Locuitorii orașului sunt asigurați cu servicii de telecomunicații calitative și diversificate, din anul 1997 până în anul 2002 numărul aparatelor telefonice a crescut de 1,75 ori, inclusiv pentru populație - de 1,9 ori, pentru ceilalți beneficiari - de 1,1 ori. În prezent la o mie de locuitori revin 221 aparate telefonice. În oraș sunt 266 străzi, 5 stradele și 4 fundacuri. Lungimea totală a străzilor asfaltate este de 72 km. Transportul urban

este organizat pe 6 rute cu o lungime totală de 62 km. Unica sursă de transport de la și la Soroca este transportul auto.

Cultura orașului.

În oraș activează 11 instituții de cultură, inclusiv Palatul județean de cultură, 7 biblioteci, 2 instituții de învățământ artistic cu un număr de 347 elevi, 1 muzeu, 1 Colegiu Republican de creație populară. În instituțiile de cultură sunt angajați 91 specialiști. Din ei cu studii superioare - 45, 29 - cu studii medii-speciale, 16 - cu studii medii. În oraș activează 7 colective artistice de amatori cu un număr de 150 participanți. Formația de dans „Nistrenii” a participat la un număr impunător de festivaluri internaționale în România, Marea Britanie, Grecia, Ucraina, etc. În oraș din 1997 se organizează Festivalul „Fanfara argintie”, la care participă zeci de orchestre de fanfară. Sunt situate pe teritoriul orașului 63 de monumente istorico-culturale de valoare locală și națională. Fondul de carte al Bibliotecii județene îl constituie 205 079 exemplare.

Invatamintul

Activitatile din domeniul invatamintului sint orientate spre consolidarea cadrului legislativ si normativ ,crearea unui regim satsfacator de functionare a institutiilor de invatamint, dezvoltarea bazei stiintifico-didactice si tehnico-materiale a acestora.

In rețeaua invatamintului in teritoiul raionului activeaza 105 institutii, din care 54 institutii prescolare, 10 scoli primare, 23 gimnazii, 22 scoli medii , 4 licee si 2 scoli speciale.

Pentru imbunatatirea managementului scolar si crearea unui sistem modern de management educational se planifica in fiecare an seminare cu cadre in vederea instruirii lor privind schimbarile din sistemul de invatamint, noile regulamente si instructiuni, cu familiarizarea noilor tehnologii educationale.

Deoarece educatia este fundamentul capitalului uman, politica in domeniul invatamintului se considera o prioritate nationala si necesita un sir de masuri drastice:

- dezvoltarea sistemului raional pe baza invatamintului national;
- estimarea potentialului de cadre in aspectul specialitatilor;
- perfectionarea mecanismului de plasare in cimpul muncii a tinerilor specialisti;
- completarea fondului de manuale necesare,utilaj tehnologic,mobilier scolar,inventar sportiv;
- crearea unui sistem modern de management educational;
- sporirea responsabilitatii autoritatilor publice locale pentru asigurarea conditiilor de pregatire obligatorie pentru scoala a copiilor de la virsta de 5 ani si pentru determinarea fenomenului de abandon scolar;

- majorarea alocarilor mijloacelor financiare necesare in dezvoltarea si sustinerea ramurii invatamintului.
- Deschiderea unor noi institutii educationale prin comansarea institutiilor prescolare cu scolile primare;
- Marirea institutiilor cu programul "Pas cu Pas";
- Mentinerea numarului de institutii prescolare si scolilor primare exestente;
- Organizarea schimbului de experienta intre colectivele din diferite institutii la nivel de raion si republica;
- Majorarea alocatiilor din partea administratiei locale privitor la organizarea alimentatiei tuturor copiilor;
- Asigurarea accesului la invatamint pentru toti copiii (alocarea subsidiilor pentru achitarea taxelor de inchiriere a manualelor pentru copiii din familiile social vulnerabile din toate localitatile, acordarea lunara a ajutoarelor materiale pentru copiii defavorizati ,crearea serviciilor extrabugetare pentru instruirea la domiciliu a copiilor parintii carora refuza sa-i dea la scoala. Marirea responsabilitatii parintilor si a obligatiunelor fata de copii;
- Extinderea institutiilor extrascolare;
- Marirea orelor obtinute in baza cererilor parintilor si elevilor;
- Implimentarea curriculum-ului descongestionat la diferite trepte de scolaritate.

Agricultura

Agricultura detine 50% din productia globala a raionului si 35% din numarul total al populatiei amplasate in cimpul muncii. Agricultorii raionului se confrunta cu aceleasi probleme specifice pentru intreaga republica:

- Lipsa mijloacelor financiare pentru asigurarea sectorului agroalimentar cu carburanti si lubrifianti
- Efectivul invecinat de masini si tractoare
- Concurenta neloiala a produselor importate si restringerea pietei de desfacere.
- Functionarea slaba a sistemului de reglementare si subventionare a agriculturii din partea autoritatilor publice.

Volumul productiei agricole in preturi curente in anul 2004 va constitui preliminar 453,1 mln lei, inclusiv productia vegetala - 295,0 mln lei, productia animaliera - 158,1 mln. lei. In anul 2015 se preconizeaza o crestere a volumului productiei agricole cu 66 la suta fata de anul 2004 si va alcatui - 751,5 mln.lei, inclusiv productia vegetala - 487,9 mln.lei si productia animaliera - 263,6 mln.lei.

In volumul global al productiei agricole in preturi curente in anul 2015 productia vegetala va ocupa 65 la suta si 25 la suta ii va reveni productiei animaliere. Ponderea gospodariilor casnice si taranesti in volumul global al productiei agricole totale in anul 2015 va constitui peste 49 la suta.

Cresterea volumului de productie va fi determinata de o majorare esentiala a randamentului unui ha de pamant si productivitatii animalelor, respectarea tehnologiilor de productie a culturilor agricole, cit si de imbunatatirea potentialului genetic. Tot odata se va forma o structura a cimpului cu implementarea unui asolament bine chibzuit, ce va actiona pozitiv asupra

volumului de productie, si anume: culturile cerealiere vor ocupa - 58%, culturile tehnice - 25%, culturile furajere - 11 la suta, culturile leguminoase - 6%.

Referitor la plantatiile multianuale e necesar de accentuat, ca livezile care se exploateaza sint in stare delasata, cu o virsta de peste 20 si mai multi ani. Prognoza pe anii 2005-2015 este de a planta 3610 ha culturi multianuale, inclusiv - 1201 ha livezi, pomusoare - 179ha,vie - 110 ha, 2120 ha de nucari. Pentru implementarea tehnologiilor avansate de crestere a culturilor agricole si prelucrarea operativa a pamintului se vor crea in perioada anilor 2005-2015 in raion 5 statii de masini si tractoare. Pentru sustinerea si protejarea sectorului zootehnic se vor fonda oficii complexe pentru prestarea serviciilor zooveterinare, cit si crearea punctelor de colectare si prelucrare a productiei agricole.

Problemele cu care se confrunta in prezent ramura agriculturii care pe viitor vor fi solutionate:

- consolidarea terenurilor agricole;
- folosirea irigarii terenurilor agricole;
- producerea productiei ecologice pure si realizarea ei pe pietele de desfacere;
- ridicarea potentialului economic si financiar in ramura data.

Sectorul industrial

Numarul subiectilor activitatii economice este in crestere permanenta, fiind in 2003 cca. 26 mii. In structura acestora ponderea cea mai mare o detin intreprinderile cu drept de persoana fizica - 98%, iar in cadrul lor, gospodariile taranesti - 84%, care sunt inregistrate doar in zona rurala. In numarul titularilor de patente de asemenea se mentine tendinta de crestere si la finele anului 2003 ei alcatuiau 2 460 persoane. Orasul Soroca detine cea mai mare parte din numarul de intreprinderi individuale (956 unitati sau 75,3 unitati) si jumatate din numarul detinatorilor de patente.

Potentialul industrial al raionului il formeaza 17 intreprinderi, care cuprind o capacitate de productie in valoare de peste 170 mln. lei, care a fost utilizata in anul 2003 la 85%. Ponderea sectorului industrial in volumul produsului intern brut a raionului constituie aproximativ 19% si asigura peste 11% locuri de munca.

Industria prelucratoare detine 74% din totalul volumului productiei industriale. Industria se confrunta cu un sir de probleme, care nu permit utilizarea maxima a potentialului existent, care se manifesta in special prin: Insuficienta mijloacelor circulante,Uzura inalta a fondurilor de productie, in special a utilajului,Deficit de materii prime, Politica de promovare si de publicitate pasiva.

Situatia din sectorul industrial din raion este determinata preponderent de activitatea intreprinderilor din industria prelucratoare, carora le revine circa 93.0 la suta din volumul total de productie, obtinut la intreprinderile mari cu activitati industriale principale.

Un rol important in programul de dezvoltare a industriei raionului trebuie sa fie

acordat masurilor, orientate spre ridicarea nivelului tehnologic al productiei, diminuarea costului si ridicarea competitivitatii productiei, organizarea si stimularea colectarii productiei pentru industria de prelucrare, cautarea unor pietele sigure pentru realizarea productiei atat pe piata interna, cit si pe cea externa.

Comertul interior si serviciile

In anul 2003 volumul vinzarilor de marfuri cu amanuntul in preturi curente a alcatuit 146,7 mln. lei sau de 2 ori mai mult decit in anul 2001. In perioada de referinta vinzarile prin sectorul organizat s-au marit cu 84%, iar prin cel neorganizat de 2,1 ori. Numarul de unitati de alimentatie publica in 2003 a constituit 45 unitati, majoritatea fiind amplasate in or. Soroca.

Volumul serviciilor cu plata prestate populatiei in preturi curente in 2003 a constituit 43,47 mln. lei sau cu 90% mai mult decit in anul 2000. In raion nu functioneaza nici o casa de deservire sociala si nici o curatorie chimica. Exista doar 15 frizerii (14 amplasate in or. Soroca, una in s. Cainarii Vechi) si 2 bai, precum si alte 26 de unitati ce presteaza servicii.

Vinzarile de marfuri cu amanuntul prin toate canalele de realizare in anul 2004 vor fi insumate preliminar 166,2 mln. lei inclusiv: sectorului organizat ii revine 70 la suta din volumul total si 30 la suta sectorului neorganizat.

Volumul vinzarilor cu amanuntul se preconizeaza sa sporeasca cu 25 la suta in anul 2015 fata de anul 2004 si va alcatui 207,8 mln. lei.

Aceasta crestere va avea loc din contul realizarii produselor petroliere, care la momentul de fata constituie 20% din volumul total al vinzarilor si 45 la suta din contul unitatilor mari comerciale.

Nivelul serviciilor cu plata prestate populatiei in anul 2004 vor constitui preliminar 54,5 mln. lei .

Nivelul serviciilor cu plata in anul 2015 va creste cu 30 la suta fata de anul 2004 si va constitui 70,7 mln. lei. Cresterea va avea loc in baza dezvoltarii activitatilor agentilor economici din micul business, in urma carora se va dezvolta la sat functionarea bailor, atelierilor de reparatie, frizeriilor .

Se va imbunatati nivelul de trai al populatiei , care concomitent va da posibilitate de a creste volumul cu plata a serviciilor prestate si anume: folosirea serviciilor alimentatiei publice, serviciilor prestate de la bai, de la reparatia electro - tehnice, imbracamintei, incaltamintei s.a.

In viitor vor avea o crestere esentiala serviciile comunale prestate populatiei cit si serviciile hoteliere si de turism, care la momentul de fata se afla la un nivel scazut. Cresterea calitatii volumelor de servicii si comert in viitor se vor imbunatati pe baza :

- imbunatatirea calitatii marfurilor realizate in sectorul neorganizat;
- utilizarea eficienta a obiectelor de deservire sociala de catre noii proprietari;
- protectia consumatorilor de catre organele respective.

Transportul si gospodaria drumurilor

Volumul incarcaturilor transportate cu transportul auto al intreprinderilor specializate in anul 2004 va alcatui preliminar 8 mii tone, iar numarul pasagerilor transportati cu autobuzele si microbuzele intreprinderilor de transport auto, care efectueaza transportari pe traseele de folosinta generala, vor constitui 565 mii pasageri.

Volumul marfurilor transportate se preconizeaza sa creasca pina in anul 2015 de 4 ori, iar numarul pasagerilor transportati va spori cu 33 la suta fata de anul 2004 si va alcatui respectiv 32 mii tone si 750 mii pasageri.

Principalii factori care influenteaza reducerea activitatii intreprinderilor de transport sunt recesiunea economica, diminuarea cererii solvabile la acest gen de servicii si tendinta menajelor si agentilor economici de a se autodeservi.

Serviciile de telecomunicatii

Informatizarea societatii reprezinta o necesitate vitala pentru realizarea reformelor economice , cit si pentru asigurarea la timp institutiile de stat si publice, a agentilor economici si populatiei cu informatii veridice, complete, selective.

In scopul ajustarii retelelor de telecomunicatii la necesitatile economiei nationale si ale societatii, asigurarii cetatenilor, in special a celor din zona rurala, cu posturi telefonice si servicii moderne, crearii premiselor pentru edificarea societatii informationale si al realizarii obiectivelor politicii nationale in domeniul telecomunicatiilor SA "Moldtelecom" preconizeaza ca pina la finele anului 2010 in 58 de localitati raionului vor fi instalate 7103 numere, in or. Soroca 3951 numere. In anul 2015 se preconizeaza o crestere in total a numarului telefonice de baza cu 57 la suta, sau va atinge cifra de 34,4 mii aparate, inclusiv in cadrul retelei telefonice urbane cu 28 la suta si rurale cu 92 la suta si va alcatui respectiv 15,2 si 19,2 mii aparate.

In teritoriul raionului e necesar implementarea in toate unitatile structurale a unui sistem de management contemporan, bazat pe tehnologii informationale avansate, ajustate la obiectivele concrete a fiecarei subdiviziuni si racordat cu obiectivele generale ale Guvernului.

In perioada anilor 2005-2015 se prevede telefonia prin fire de a asigura indicele de 30-33 telefoane la 100 locuitori si extinderea zonei de acoperire pentru telefonia mobila pina la 100 procente pe teritoriul tuturor localitatilor raionului Soroca.

Capitolul III. Inventarierea resurselor turistice (naturale și antropice) ale localității Soroca.

Cetatea Soroca – tangențe arhitecturale și defensive medievale.

„...oricare alții s-ar fi risipit în lume (...) Noi am rămas cu sabia în mână de strajă la toate zările, iar când s-a frânt o clipă, ca să se lege din nou, tainic, oțelul, am întins brutalității arma subțire a inteligenței noastre. Și iată suntem tot acasă”

N. Iorga

Suntem la noi acasă datorită brului de cetăți ridicate de-a lungul Nistrului de primii voievozi ai Țării Românești Moldova: Hotin, Soroca, Orheiul Vechi, Tighina, Cetatea Albă. Cetăți, care alături de alte fortificații au fost o parte familiară a peisajului și anturajului medieval al Moldovei și a Sorociei inclusiv.

În Europa medievală concepțiile de cetate, castel par să fi fost împrumutate de nobilimea implicată în cruciadele creștine din însăși Imperiul Bizantin, unde acest sistem de apărare a rămas peste secole, venind din tradițiile militare de fortificare din Roma antică.

Cetatea Soroca a fost un element destul de esențial a sistemului feudal de apărare a Principatului Moldova și anume fiind responsabilă prin:

1. Crearea unei frontiere politice la margine de țară, și anume pe porțiunea de râu Naslavcea – Vadu-Rașcu;
2. Securitatea economică a ținutului și a țării;
3. Securitatea comercială la vadurile Nistrului și mai ales la cele trei: Otaci – Moghiliov-Podolsk, Soroca – Iampol și Vadu-Rașcu – Rașcu.

Aceste responsabilități atribuite Cetății Soroca, cât și celorlalte fortificații așezate pe Nistru, la o concepție ideală, influențate la ziua de astăzi de crearea Uniunii Europene și dorința RM de a se integra în această comunitate europeană, au fost, după părerea noastră, mult mai largi, adăugând la cele trei și responsabilitatea de a fi alături de cetățile din Ucraina poloneză,

acel zid de apărare a civilizației europene de invaziile a tot felul de triburi barbare, ce fără de opreală tot izvorau la anumite perioade din adâncurile Asiei

barbare. Ne luăm îndrăzneala de a presupune o tendință din subconștient de apărare și de ce nu, comună, a țărilor europene, prin acest sistem de apărare la marginea Europei civilizate. Această barieră fiind și o garanție de existență a lumii creștine. Această tendință, nefiind desigur politică, doar chiar de la începuturile sale tînărul principat al Moldovei a fost nevoit să se afirme cu arma în mînă împotriva acelor vecini dornici de a dezmembra noua formațiune politică.

Destinul nostru a fost să fie așa ca noi să fim plasați la această margine de civilizație unde peste apa Nistrului, asemenea unui ocean imens, cu un început la Nistru și fără sfîrșit, se întindea Stepa sălbatică. Cu mii și sute de ani în urmă strămoșii noștri au construit cetăți la Nistru, ele fiind platoșa Europei și tot odată martirii ei, jertfînd bărbații Neamului întru apărarea țării și a lumii creștine. Exemplu pot fi acele fortificații ce s-au perindat în decurs de milenii de-a lungul istoriei acestui pămînt românesc. Cetăți ridicate cîndva pe muchii și creste de deal își mai ascund și astăzi sub straturi de pămînt istoriile zburzmate. Ținutul Soroca (nelimitîndu-ne la istoria unei frînturi din acel vechi ținut cum este astăzi raionul Soroca) a fost destul de bogat în fortificații antice ridicate din lemn și pămînt: Gorodoc (Cunicea, sec. IX-XII î.Hr.), Movila lui Iosif Pastuh (Inundeni), Zamca (Iorjnița), La Șanț (Napadova), La Baba Neagră (Rădi-Cereșnovet), La trei Cruci (Rudi, sec. IV-II î.Hr.), Șanțul Turcului sau Brazda Turcului (Slobozia-Cremene), La Șanț (Temeleuți, sec. IV-III î.Hr.), Cetatea (Vertiujeni, sec. IV-III î.Hr.). Alte cinci cetăți ce datează cu o vechime de 2000-2800 ani pot fi găsite în harta lui Ptolomeu: Carrodunum, Maetonium, Clepidava, Vibantavarium și Eractum. Una dintre aceste cetăți antice, Maetonium, o găsim pe teritoriul raionului Soroca și este atestată ca așezarea antică La Șanțuri de lîngă s. Rudi. Tot odată unii arheologi (Dr. Ilie Borziac) susține că și cel de-al treilea oraș-cetate Clepidava se află de asemenea pe teritoriul raionului Soroca, atestat ca așezarea Zamca de lîngă s. Cosăuți.

Împăratul bizantin Constantin Porfirogenetul în Cartea de învățătura adresată fiului său Romanos menționează mai multe cetăți pe Nistru: Să știi că pe partea această a rîului Nistru în ținutul dinspre Bulgaria, la vadurile peste acest rîu, se află cetăți pustii: prima cetate este numită de către pecenegi *Aspron* (albă), deoarece pietrele ei par foarte albe; a doua cetate *Tungate* (pașnică), a treia cetate *Cracnacate* (de strajă), a patra cetate *Salmacate* (de patrulare), a cincia cetate *Sacacate* (de pari), a șasea cetate *Gheucate* (de război). (Vlad Gimpu, Biserici și mănăstire..., p. 150)

După cum se vede, la diferite momente al istoriei civilizației europene, de-a lungul Nistrului s-au perindat un șir de cetăți, care au stat de strajă, de patrulare și de război la frontierele Europei creștine, fiind zidul de apărare a lumii civilizate împotriva Stepei barbare.

Următorul brâu de Cetăți la Vadurile Nistrului apare la sfârșitul sec. XIV – începutul sec. XV, cu o ulterioară reconstrucție a lor, pe parcursul domniilor lui Alexandru cel bun – Ștefan cel Mare – Petru Rareș: Hotin, Soroca, Orheiul Vechi, Tighina, Cetatea Albă. Cursul de mijloc al fluviului Nistru era păzit de Cetatea noastră de Soroca, atestată documentar la 12 iulie și 14 septembrie 1499, prin

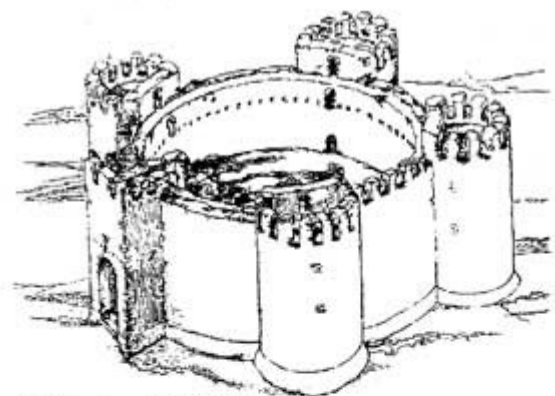
Coste Posadnic, pîrcălab de Soroca. Foarte mulți cercetători și-au pus nu odată întrebarea referitor la originea și datarea cetății Soroca. În urma studiilor efectuate mai mult teoretice de cît arheologice au fost prezentate cîteva ipoteze. Una dintre cele mai răspîndite este aceea care consideră cetatea Soroca „opera genovezilor” și nu-i altceva decît bătrîna „Olhionie” – colonie străveche, iar mai tîrziu factorie genoveză. Printre promotorii acestei versiuni este Dmitrie Cantemir, Constantin Stamati, Zamfir Arbure, Nicolae Iorga, ș.a. Cercetătorii care au avut în atenția lor studiul cetății au intuit asemănarea cetății Soroca cu unele castelele europene. G. Cebotarenco și V. Voițehovschi, avînd un reper documentar, afirmă ca actuala cetate din piatră a fost construită la 1543-1546 de către voievodul Petru Rareș cu ajutorul meșterilor din Bistrița.

Și totuși arhitectura cetății vorbește de faptul că Cetatea Soroca se referă la o vreme mai timpurie și ar data cu sfârșitul sec. XIV – începutul sec. XV. Punctul slab al acestei ipoteze susținută pe larg de cercetătorul Tama Nesterov este lipsa de documente care ar confirma ipoteza lansată de d-na Dr. Tamara Nesterov, precum ca

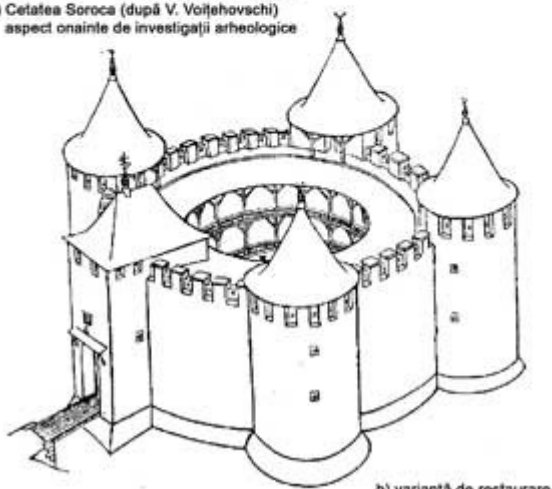
Cetatea Soroca ar fi construită mai anterior, la răscrucea secolelor XIV-XV de Petru I Musat sau Alexandru cel Bun. (T. Nesterov, Cu privire la miturile arhitecturii și datării cetății Soroca, în Artă, istorie, cultură. Studii în onoarea lui Marius Porumb, Cluj-Napoca)

Iar faptul că la 1543 Petru Rareș se adresează personal „credinciosului meșter”, care-i trebuie pentru lucru la cetatea Sorocăi (Hurmuzaki, XV1, p. 4322, no. DCCCVII) putea să fie o intenție și de ce nu, de a repara și întări cetatea. Se ridică ograda, se construiesc beciurile, se mai sapa o fîntînă. Lucru, care a fost luat ca începutul construcției cetății din piatră de la Soroca.

În urma investigațiilor arheologice efectuate la 1968-69 de G. Cebotarenco s-a constatat ca pe locul unde în prezent se află Cetatea din piatră a mai fost o altă cetate din lemn și pămînt. Așa dar la Soroca conform investigațiilor s-a dovedit o continuitate în construcția unor cetăți / castele.

a) Cetatea Soroca (după V. Voițehovschi)
aspect înainte de investigații arheologice

b) variantă de restaurare

Turnurile Cetatii Soroca așezate la o anumită distanță în jurul incintei rotunde creează un sistem de apărare concentric, unde două, patru, șase turnuri pocnesc într-un singur punct. Inamicul, mișcându-se sub focul încrucișător al artileriei și arcașilor, ajunge la punctul cel mai vulnerabil al cetății, pomenindu-se într-un spațiu restrâns, avînd râul Nistru în spate, Cetatea cu apărătorii ei în față și artileria ce împrășca cu obuze din cele două turnuri din flancuri. Inginerii, care au proiectat Cetatea Soroca, au avut libertatea de a dezvolta mai departe ultima gîndire în privința apărării, ajungîndu-se la o performanța deosebită.

Și dacă Cetatea Soroca este o perfecțiune alături de celelalte castele (Del Monte, Queenborough), apoi aceasta perfecțiune a venit prea tîrziu. Odată cu folosirea pe larg a prafului de pușcă, cetățile, castelele medievale își pierd însemnătatea lor, cu toate că omul după inerție a mai continuat să le construiască o vreme. Prima folosire a prafului de pușcă în Anglia a avut loc pe la 1325 anume de atunci vine declinul cetăților.

Parerea unor istorici potrivit căroră cetatea Soroca se aseamănă cu castelul Caprarola (Italia), după părerea noastră este greșită. Aici ar fi mai corect să spunem ca Caprarola se aseamănă cu Soroca, deoarece castelul italian a fost construit cînd Soroca deja exista. Lucrările de construcție a castelului Caprarola inițiate de Baldassarre Peruzzi la 1535, a fost continuate de Antonio da Sangallo il Giovane. Castelul a fost terminat la 1575 și reprezintă un bloc pentagonal, iar destinația fiindu-i reședința Cardinalului Alessandro Farnese. Caprarola este în plan arhitectural un pentagon, pe cînd Soroca reprezintă în plan acel turn gigantic, carapace, susținut de alte cinci turnuri mai mici plasate în jurul lui ca frunza trifoiului. (N. Bulat, Județul Soroca: File de Istorie, ARC, p. 18-21, Chișinău, 2000).

Cetatea Soroca alături de celelalte cetăți ca Restormel, Del Monte, Queenborough a fost și este o parte componentă a arhitecturii medieval-europene fiind acel zid de apărare a civilizației creștine contra stepei sălbatice. O continuitate în gîndire, intelect și perfecțiune.

Catedrala „ADORMIREA MAICII DOMNULUI”

este ctitoria lui Costache Cerchez, construita dupa proiectul elaborat in 1832 de catre Antuan Weismann. Este situata in centrul localitatii. Catedrala este in stilul neoclasicist cu plan cruciform, incununat cu o cupola semisferica ridicata pe un tambur larg, decorat cu pilastru ingemanati ai ordinului ionic. Frontoane in segment de arc decoreaza toate fatadele. In 1878 in fata intrarii a fost alipita clopotnita cu trei niveluri.

Aflata în centrul civic al orasului, biserica a fost înaltata în secolul al XVII-lea ,pe temeliile unei biserici mai vechi, din a doua jumatate a secolului al XV-lea, ctitorita probabil de Stefan cel Mare.

Biserica Domneasca sau „Gospod” a avut de suferit în urma pradaciunilor din 1675 si 1711, dar mai ales în urma cutremurelor din 1802, 1832, 1940 si 1977. În 1802, biserica a fost doborâta si s-a zidit o noua biserica (1806-1807), din initiativa Mitropolitului Moldovei – Veniamin Costache, cu sprijinul domnitorului Alexandru Moruzi.

Sub aspect arhitectural, biserica a fost construita pe un soclu din blocuri din piatra, peretii din dale de piatra, întrerupte de caramizi asezate vertical. Planul bisericii este sub forma de nava dreptunghiulara, cu absida altarului semicirculara. S-a pastrat un clopot cu o greutate de 2000 de kilograme, din 1776.

Catedrala Adormirea Maicii Domnului din Soroca este unicul lăcaș sfânt din Basarabia pictat de marele maestru, pictorul român, Petre Achițenie. În broșura "Catedrala Adormirea Maicii Domnului", care a fost oferită publicației Flux de preotul bisericii, se menționează că cea mai mare distincție pentru locuitorii orașului Drochia rămâne a fi această catedrală - un minunat obiect arhitectonic, adevărată capodoperă a picturii sacre, obiect de artă, care înfrumusețează și domină peisajul orașului Drochia. Amploarea construcției de la Drochia este impresionantă. În aprilie 1988 a avut loc sfințirea locului și, în mai puțin de patru ani, au fost înălțați peretii catedralei. Forma și amplasarea turlor a gândit-o și elaborat-o însuși preotul Pavel Vuluță, iar ideile sale au fost materializate de meșterii din Tighina. Cele cinci cupole simbolizează pe Iisus Hristos și pe cei patru evangheliști. În octombrie 1995, primarul orașului, Anatol Plesca, a fost invitat în Romania la Dorohoi pentru a participa la jubileul de 500 de ani al Bisericii

Sfântului Nicolae. La această manifestare, el s-a întâlnit cu Petre Achițenie cu care, deja, în 1996, a fost încheiat un contract pentru pictarea catedralei.

În toamna anului 1997, minunatele fresce au acoperit întreaga suprafață a pereților, tavanului și bolților, fiind considerate una dintre cele mai frumoase creații ale pictorului Achițenie.

Numele pictorului Petre Achițenie și al feciorului său, Ioan, au fost înveșnicite într-o inscripție din catedrală, alături de numele părintelui Pavel Vuluță și ale tuturor ctitorilor catedralei.

Defileul Bechir cu sihastria din sec a IX-lea.

Complex rupestru monastic, sec. VI–VIII. Este cunoscut sub numele Pestera Bechir. Amplasată într-un defileu, prin care curge un riulet spre Nistru, cu versanți calcarosi masivi și abrupti, partial împaduriti, nu departe de podul de piatra cu acelasi nume în partea de sud a or. Soroca.

Pestera lui Bechir, cioplita de calugari in peretele din fata, este o marturisire a sihastriei din sec. XIX. Pe virful stincii a fost recent construita din piatra Luminarea recunostintei, un monument de cca 30 m inaltime cu 564 trepte de la baza defileului pina in virf.

Sapata dupa un model de biserica de lemn din Capadocia (Asia Mijlocie), ea este un unicat nu numai pentru spatiul românesc, dar și cel european.

Amplasata la o înaltime de 12 – 14 m într-o stânca practic verticala de calcar, ea este greu accesibila vizitarii în interior pentru majoritatea turistilor. Consta dintr-o mica încăpere orientata cu altarul spre nord și cu o usa-ferestruica mica spre sud. Interiorul este bogat ornamentat cu elemente constructive care imita interiorul unei biserici de lemn de epoca. Acces pietonal dinspre pod, accidentat în amonte, pe o portiune de 500 – 600 m. Necesita amenajare.

Riul Nistru

Curs de apa (numit in trecut Tiras) cu lungimea de 1352 km și suprafata bazinului hidrografic de 72100 km². Isi are izvoarele in Carpatii ucraineni și se varsa in Marea Neagra, trasind, pe o buna portiune de cale, hotarul între Republica Moldova și Ucraina. Din cele mai vechi timpuri riul Nistru era o cale de transport a marfurilor pe apa. Apele Nistrului sunt utilizate pentru asigurarea populatiei locale cu apa, in irigatie, producerea energiei electrice, pescuit, transportul masei lemnoase in cursul superior și pentru navigatie in cursul de mijloc și inferior. Albia riului formeaza o vale ingusta și fertila, cu terenuri agricole și paduri, deseori separata de versanti inalti cu stinci greu accesibile.

Padurea Malaciuni

O padure amplasata in Cimpia Sorociei, la nord de orasul Soroca in directia satului Cosauti. Padurea reprezinta un loc important pentru existenta a numeroase specii rare de plante și animale. Recent a fost ridicat un monument in comemorarea a

6000 de evrei ucisi in acest loc in timpul celui de-al doilea razboi mondial.

Satul Cosauti si mesterii pietrari

Localitate pe malul Nistrului (la 7 km nord-vest de orasul Soroca), in trecut numita Cosaceuti, mentionata pentru prima data in 1509. Este cunoscuta inca din trecut si ca „satul pietrarilor“, luind nastere de la pietrarii adusi din Transilvania de catre domnitorul Petru Rares. Mestesugaritul in piatra a proliferat, fiind transmis din tata in fiu de secole. Prelucrarea artistica a pietrei este o indeletnicire locala. Gresia si granitul de Cosauti sunt cu succes folosite la constructii, confectionarea elementelor decorative pentru case, monumente etc.

Manastirea Cosauti

Manastire medievala fondata in 1729 de catre calugarii Gavriil si Pavel. Cu ajutorul populatiei locale a fost recent reconstruita, iar iazul de langa manastire restabilit. Nu departe se afla izvorul curativ, o fintina-sipot ce se bucura de o mare popularitate printre localnici si turisti. Manastirea este amplasata intre dealurile stincoase ale padurii Stinca-Jeloboc, declarata arie protejata.

Rezervatia peisagistica Cosauti

Creata la inceputul anilor 90 in baza padurii „Stinca-Jeloboc“ pe o suprafata de 535 ha, intre satele Cosauti si Iorjnita, rezervatia formeaza un important complex istorico-natural si turistic, incluzind Manastirea Cosauti, izvorul curativ, asezarile omului stravechi (paleolitic), ruinele fortificatiilor geto-dacice si alte monumente istorice si de cult. Este un adapost pentru numeroase specii rare de plante si animale, iar un arbore secular de stejar pedunculat (*Quercus robur*) din padurea Jeloboc este luat sub protectie ca monument al naturii.

Orasul Iampol

Centru administrativ si raional in regiunea Vinita din Ucraina cu o populatie de cca 12 mii locuitori, amplasat in partea stinga a vaili riului Nistru. Se mentioneaza in cronicile istorice de prin sec. XVI, considerat un punct important de tirguiala si un oras prosper pe timpuri. Actualmente, industria si comertul sunt in dezoltare, iar marea parte a populatiei practica agricultura, viticultura, mestesugurile, comertul si navigatia fluviala. In punctul de trecere al frontierei "Cosauti-Iampol" functioneaza circuitul cu bacul, care din 1991 are statut de trecere fluviala internationala. Imprejurimile orasului sunt atragatoare. Este bine cunoscuta gresia de Iampol, larg folosita in constructii si la prelucrarea artistica a pietrei (ornamente, monumente)

"Praguri"

Mai jos de orasul Iampol, langa satul Praguri, riul Nistru este intretaiat de o linie de roci, formind monumentul geologic "Praguri". Acesta reprezinta un grup de roci - gnaisuri si granite rosii, peste care apa curge zgomotos, iar cind nivelul apelor scade acestea ies la suprafata. In partea de mijloc a pragurilor exista o trecere, numita "poarta", pentru salupe si barci cu dimensiuni intre 8-9 m latime. Mai jos se gaseste alta

grupa de roci, numita “rinduri”, amintind turmele de animale in rinduri la pascut.

Rezervatia istorico-culturala Busa

Busa este un sat din regiunea Vinita, la 20 km nord-vest de orasul Iampol, amplasat in valea riuletului Busanca. Istoria localitatii este bogata in evenimente si mistere nedescoperite. Oamenii au trait aici inca din epoca de piatra, avind ca indeletnicire culesul si vinatul. In imprejurimile localitatii au fost descoperite urme ale culturii tripoliene, scitice, cerniahovsk, asezarilor vechi rusesti din sec. XI-XII. In prezent pe teritoriului parcului se afla asa monumente unice, ca manastirea de piatra cu inscriptii stravechi cu caracter reliefat din sec. XV-XVI, ramasitele unei fortificatii si un turn cu cai subterane din sec. XVI-XVII, mormintul medieval din sec. XVII-XIX, expozitia de sculpturi in piatra din sex. XX si renumita “Ripa haidamacului”.

Parcul sculpturilor in piatra

Traditional in luna august, de mai mult de 20 de ani, in satul Busa se aduna sculptori si mesteri piatrari din diferite regiuni si tari pentru a organiza festivalul ‘Amuleta Podoliei’. Gradina din jurul cetatii se transforma intr-o unicala expozitie de sculpturi sub cerul liber. Multi mesteri isi lasa obiectele de arta chiar aici in incinta cetatii.

Ripa haidamacului

La o distanta de 3 km de Busa se gaseste o vale adinca cu pereti enormi din piatra, pe unde isi croieste calea riuletul Busanca. In unul din acesti pereti este o peștera, numita in popor «Peștera haidamacilor», unde se ascundeau prin sec. XVIII razbunatorii ucraineni (haidamacii), de unde si provine denumirea. Ripa haidamacilor are o priveliste pitoreasca, bucurindu-se de o mare popularitate printre turisti.

Peretii calcarosi enormi si abrupti de pe malul sting al Nistrului sunt acoperiti cu vegetatie de stepa, partial cu padure. Aici isi gasesc adapost numeroase specii de animale. Este declarat monument al naturii de importanta nationala (90 ha) in Ucraina, amplasat intre satele Praguri si Ivancov.

Padurea Beleanski

Padure de stinca de pe malul sting al Nistrului, intinsa pe o suprafata de 218 ha intre s. Iaruga si Mihailovca, unde pot fi intilnite multe specii rare de plante. Este declarata rezervatie botanica de importanta nationala.

Lumea vegetala (flora)

Diversitatea mare de habitate favorizeaza dezvoltarea multor specii de plante rare, precum cuibul pamintului (*Neottia nidus-avis*), ferigi (*Gimnocarpium robertianum*, *Polypodium vulgare*, *Polystichum aculeatum*), deditelul mare (*Pulsatilla grandis*), crinul de padure (*Lillium martagon*), brindusa (*Crocus angustifolius*), ruscuta de primavara (*Adonis vernalis*) etc. Padurile sunt compuse in special din stejar pedunculat cu gorun (deseori intilnim ciresul, artarul etc.) si se caracterizeaza printr-o flora ierbacee bogata. Multe plante necesita protejare!

Lumea animala (fauna)

Zona de mijloc a bazinului riului Nistru cuprinde numeroase landsafturi pitoresti, care adapostesc o bogata diversitate animala. Se intilnesc asa specii, ca liliacul mare cu potcoava (*Rhinolophus ferrumequinum*), buha mare sau bufnita (*Bubo bubo*), ciocanitoarea neagra (*Dryocopus martius*), pescarusul albastru (*Alcedo atthis*), fluturele mnemosina sau apolonul negru (*Parnassius mnemosyne*), fluturele polixena (*Zerynthia polyxena*), radasca sau vaca popii (*Lucanus cervus*) si altele. Multe dintre aceste animale sunt incluse in Cartea Rosie si necesita protejare!

Capitolul IV. Avantajele și deficiențele dezvoltării produsului turistic în localitatea Soroca.

Problemele dezvoltării turismului din regiunea Soroca.

În urma efectuării analizei diagnostic au fost identificate mai multe probleme din aceasta regiune:

1. **Lipsa unui cadru informațional uniformizat a datelor cu caracter economic la nivel de raion.** De cele mai frecvente ori aceeași indicatori și date cu caracter socio-economic, care provin din diferite surse sunt diferite. Acest lucru înrăutățește calitatea analizelor economice și generează interpretări inexacte și speculații.
2. **Infuncționalitatea structurilor statale de susținere a IMM și antreprenoriatului.** Conform legislației în vigoare statutul acordă agenților micului business sprijin consultativ, financiar și economic prin intermediul unui șir de structuri teritoriale investite cu atribuții de acordare a asistenței necesare pentru dezvoltarea sectorului micului business (structuri teritoriale ale Fondului național de susținere a micului business și antreprenoriatului, MEPO, filialele Camerei Înregistrării de Stat, etc.). Până în prezent aceste instituții nu dispun de capacitățile și posibilitățile necesare pentru acordarea acestui sprijin.
3. **Cadrul regulatoriu insuficient pentru dezvoltarea antreprenoriatului.** Cadrul legal de nivel național este nestimulatoriu și insuficient pentru dezvoltarea antreprenoriatului. O bună parte din prevederile legislației privind susținerea micului business nu se realizează din lipsa determinării unor mecanisme reale, proceduri și posibilități de implementare. La nivel local practic lipsesc acte regulatorii ce ar reglementa susținerea micului business. În aceleași timp prevederile legale în vigoare sunt puțin cunoscute antreprenorilor.
4. **Evidența activității de antreprenoriat.** Sistemul de evidență fiscală și de prezentare a dărilor de seamă este unul foarte dezordonat în timp. Procedurile de durată pentru prezentarea facturilor de evidență stopează din inițiativa antreprenorilor de ași dezvolta afacerile în cadrul normelor legale și stimulează efectuarea tranzacțiilor în economia tenebră.
5. **Capacități minime ale autorităților locale privind dezvoltarea economică locală.** Autoritățile locale dispun de atribuții, pârgii financiare și manageriale extrem de reduse pentru susținerea financiară a micului business.
6. **Infrastructură de afaceri subdezvoltată.** În raion infrastructura de afaceri este prezentă doar prin câteva componente: instituțiile bancare, de microfinanțare și de asigurare. Problemele principale ale infrastructurii de afaceri din raion sunt: (i) dobânzile mari percepute de băncile comerciale și instituțiile de microfinanțare la eliberarea creditelor; (ii) condițiile împovărătoare ale creditării; (iii) insuficiența surselor alternative de creditare / finanțare a activității de antreprenoriat; (iv) neîncrederea antreprenorilor în serviciile companiilor de asigurare; (v) gradul înalt de uzură al infrastructurii tehnico-edilitare, care duce la creșterea costurilor producției și serviciilor prestate.
7. **Infrastructura de consultanță diversificată, dar concentrată preponderent în or. Călărași.** Problemele principale în acest domeniu țin de: (i) insuficiența structurilor de prestare a serviciilor de consultanță la nivel local; (ii) informarea insuficientă privind serviciile prestate; (ii) capacitatea joasă de plată a beneficiarilor și nereglementarea prețurilor pentru serviciile acordate

care pun în dificultate activitatea infrastructurii de consultanță; (iii) pasivitatea beneficiarilor de acces la serviciile de consultanță.

8. **Accesul dificil la piețele interne și externe**, precum și insuficiența serviciilor de marketing. Lipsa conformității produselor cu standardele europene și internaționale limitează accesul producătorilor locali la piețele străine.

9. **Orientarea activității populației preponderent în domeniul agricol**, care este cu o rentabilitate scăzută și dependent de factorul natural. În același timp, cea mai mare parte a serviciilor și activităților industriale sunt concentrate în or. Călărași.

10. **Interesul scăzut al tineretului față de activitățile social-economice**. Cea mai mare parte a tinerilor nu manifestă interes față de învățatură și muncă. Ca efect majoritatea din ei pleacă din localitățile de baștină în alte regiuni ale țării sau peste hotare

11. **Abilități reduse ale antreprenorilor**, caracterizate prin cunoștințe reduse în domeniul economic, contabilității, management, marketing, standarde internaționale, certificarea produselor.

Avantajele produsului turistic din Soroca:

Republica Moldova, inclusive regiunea Soroca dispune de o serie de avantaje competitive, care pot impulsiona dezvoltarea industriei turistice:

- a) costul scăzut al forței de muncă;
- b) costul scăzut al terenurilor;
- c) existența resurselor turistice de valoare națională și regională;
- d) posibilitatea inițierii unui sistem național de zone turistice pentru localizarea investițiilor strategice;
- e) oferta turistică are un potențial mare de diversificare și sporire a calității serviciilor;
- f) în ciuda unor dificultăți legislative și birocratice, există un sprijin instituțional real al autorităților publice centrale;
- g) opțiunea fermă pentru atragerea și dezvoltarea investițiilor în sfera turismului;
- h) promovarea la nivel național a unui sistem clar de calitate a serviciilor.

Sunt acțiuni care trebuie întreprinse acum, adică pe termen scurt, precum și acțiuni pe termen lung.

Printre recomandările pe termen scurt se numără:

- Crearea și promovarea parteneriatelor strategice cu companii de pe piața UE pentru valorificarea intereselor turismului moldovenesc.

- Promovarea proiectelor comerciale turistice de anvergură cu partenerii din țările UE.
- Instituirea unui sistem de zone turistice în conformitate cu practica țărilor UE avansate în industria turistică.
- Reactualizarea Strategiei de dezvoltare durabilă a turismului.
- Determinarea clară a statutului stațiunilor turistice, zonelor turistice locale.
- Elaborarea pachetului de documente și legiferarea unor zone turistice în perimetrul zonelor naționale de odihnă: Vadul lui Vodă, Holercani, Vatra, Soroca, Cahul, precum și demararea lucrărilor de modernizare a infrastructurii generale până la hotarul zonelor.
- Crearea unui cadru mai clar privind implicarea activă a antreprenorilor din domeniul turismului în utilizarea rezervelor nevalorificate economic ale patrimoniului național.
- Susținerea investițiilor strategice în sectorul hotelier și promovarea politicilor de atragere și localizare a lanțurilor hoteliere internaționale.
- Implementarea sistemelor de calitate a serviciilor turistice (cazare, alimentare, transport).
- Elaborarea de instrumente reale și eficiente de susținere a antreprenoriatului turistic, în special în spațiul rural considerat unul defavorizat.
- Elaborarea unui studiu complex privind necesitățile de armonizare a legislației turistice la cea a UE și corespunzătoare Aquisului comunitar.

Pe termen mediu se impune:

- Reformarea sectorului turistic național.
- Dezvoltarea dinamică și susținută ca industrie, prin îmbunătățirea managementului.
- Dezvoltarea capacităților managerilor pentru crearea parteneriatelor competitive în industria turistică.
- Susținerea investițiilor strategice în sectorul turistic și în zonele turistice.
- Promovarea stațiunilor turistice și competitivitatea destinațiilor.
- Modificarea abordării acțiunilor de conservare a obiectelor de patrimoniu turistic natural și antropoc și utilizării lui în scopuri economice nondegradante cum este turismul.

Capitolul V. Plan de acțiuni privind valorificarea resurselor turistice din localitatea Soroca.

Componentele Planului de Dezvoltare a Turismului.

PDT reprezintă un document compus din câteva componente principale, ce reies una din alta.

1. **ANALIZA DIAGNOSTIC** – include componentele ce țin de evaluarea potențialului social, economic și turistic. A fost argumentată economic selectarea celor două zone de interes turistic și prezentarea unui mini-studiu de fundamentare a specializării pentru dezvoltarea afacerilor în turism. Fiecare capitol al analizei conține analiza SWOT.
2. **PROBLEMELE DEZVOLTĂRII TURISMULUI** au fost grupate pe cele generale și specifice sectorului turistic. De asemenea au fost evidențiate unele disfuncționalități care rezultă din analiza situației existente în domeniu.
3. **SCOPUL PLANULUI DE DEZVOLTARE A TURISMULUI:**

Relansarea sectorului turistic ca domeniu economic în raionul Călărași prin consolidarea ofertei a zonelor de interes turistic și întărirea parteneriatelor

4. **OBIECTIVE**

1. Creșterea numărului de antreprenori implicați în deservirea turiștilor și dezvoltarea capacităților de operare pe piața turistică
2. Sporirea numărului de vizitatori în raionul Călărași
3. Îmbunătățirea calității atracțiilor turistice
4. Consolidarea parteneriatelor strategice pentru promovarea eficientă a ofertei turistice

5. **DIRECȚII STRATEGICE**

- Consolidarea activității sectorului antreprenorial din domeniul turistic
- Includerea resurselor turistice în circuitul economic
- Sporirea capacităților de operare pe piața funciară a deținătorilor de resurse turistice
- Relansarea zonelor turistice raionale
- Diversificarea și promovarea ofertei turistice a raionului

6. **PLANUL DE ACȚIUNI** - acțiuni detaliate cu responsabili, parteneri, termeni, costuri

7. **MECANISME DE ASIGURARE A DURABILITĂȚII** - au fost stabiliți indicatorii și structurile de evaluare a rezultatelor și monitorizare a activităților. S-au identificat principalele riscuri și metode de diminuare/preîntâmpinare a acțiunii lor. În acest compartiment a fost inclus impactul economic și social în urma realizării PDT.

Pentru îmbunătățirea și soluționarea diverselor probleme dominate sunt necesare

masuri concrete si in reseaua culturala raionala;

- asigurarea caminelor culturale cu energie termica;
- reparatiile capitale si cosmetice ale institutiilor culturale;
- asigurarea cu aparataj tehnic, materiale didactice, completarea fondului de carti in biblioteci;
- ocrotirea patrimoniului culturii nationale si punerea in valoare a monumentelor istorice, inventareirea lor;
- perfectionarea mecanismului de plasare in cimpul muncii nr.150; cadre stabile si a tinerilor specialisti;
- alocarea mijloacelor financiare necesare pentru sustinerea ramurii;
- atragerea sponsorilor la finantarea activitatii culturale.

- Realizarea Proiectului National pentru stimularea artizianatului in regiunea Soroca in colaborare cu ONG-ul nr.132;Actiunea Civica nr.148; din mun. Chisinau;

- Deschiderea casei muzeu (filiala) nr.147;V.Apostol nr.148; la Dubna si redeschiderea muzeului in satul Badiceni.

Imbunatatirea situatiei tehnico-materiale a institutiilor din invatamintul artistic.

Centru regional de Asistenta si Informare a Organizațiilor Neguvernamentale CONTACT- Soroca

Strategie de dezvoltare și valorificare a resurselor turistice

Obiective strategice

1. Stimularea implicării organizațiilor neguvernamentale în procesul de integrare europeană, extinderea relațiilor dintre ONG din euroregiunile „Siret - Prut - Nistru” și „Nistru”.
2. Creșterea accesibilității resurselor informaționale și diversificarea modalităților de informare a beneficiarilor, dezvoltarea de rețele de comunicare capabile să asigure un schimb de informații rapid și eficient între organizații.
3. Creșterea profesionalismului membrilor ONG, diversificarea programelor de instruire și adaptarea lor la cerințele beneficiarilor.

4. Promovarea imaginii, a experiențelor pozitive din sectorul asociativ, întărirea rolului și creșterea vizibilității sectorului neguvernamental în comunitate.
5. Susținerea inițiativelor locale, creșterea disponibilității spre voluntariat a comunității prin dezvoltarea spiritului filantropic.
6. Extinderea relațiilor cu autoritățile publice locale de nivelul I și II, încurajarea dialogului și colaborării dintre actorii comunitari.
7. Promovarea transparenței în activitatea ONG, inclusiv a transparenței financiare.
8. Dezvoltarea instituțională și logistică a centrului CONTACT Soroca.

Strategia de realizare:

Obiectivul 1.

Stimularea implicării organizațiilor neguvernamentale în procesul de integrare europeană, extinderea relațiilor dintre ONG din euroregiunile „Siret - Prut - Nistru” și „Nistru”

- identificarea partenerilor din euroregiunile „Siret - Prut - Nistru” și „Nistru”;
- inițierea colaborării cu organizații locale și de peste hotare în realizarea priorităților euroregiunilor

Obiectivul 2.

Creșterea accesibilității resurselor informaționale și diversificarea modalităților de informare a beneficiarilor, dezvoltarea de rețele de comunicare capabile să asigure un schimb de informații rapid și eficient între organizații

- Editarea Buletinului Electronic;
- Întreținerea paginii WEB, includerea unor noi rubrici:
- rapoarte ale ONG(financiare, narrative);
- cadrul legislativ aferent sectorului asociativ;
- răspunsuri la cele mai frecvente întrebări (FAQ);
- Plasarea informațiilor despre ONG în mass-media locală. Încheierea acordurilor de colaborare cu mass-media locală;
- Încheierea acordurilor de colaborare cu autoritățile publice locale pentru difuzarea informației;
- Difuzarea informațiilor în cadrul activităților organizate de către Centrul CONTACT Soroca;
- Inițierea și administrarea listelor electronice de discuții;
- Crearea Clubului ONG;
- Organizarea întrunirilor Consiliului ONG din regiunea de nord-est;

- Crearea unei asociații a organizațiilor obștești din regiunea de nord-est;
- Colaborarea cu finanțatorii în vederea difuzării informației, organizarea prezentării programelor de granturi, etc;

Obiectivul 3.

Creșterea profesionalismului membrilor ONG, diversificarea programelor de instruire și adaptarea lor la cerințele beneficiarilor

- Studierea necesităților de instruire: ONG, APL, grupuri de inițiativă;
- Elaborarea și adaptarea programelor de instruire la necesitățile beneficiarilor;
- Elaborarea pachetelor de instruire diferențiate (nivelul începător și nivelul avansat)
- Elaborarea materialelor didactice (manuale, ghiduri, etc.);
- Organizarea seminarelor de instruire:
 - Programul Instruire continuă,
 - Programe diferențiate,
 - Programe specializate,

Obiectivul 4.

Promovarea imaginii, a experiențelor pozitive din sectorul asociativ, întărirea rolului și creșterea vizibilității sectorului neguvernamental în comunitate

- Organizarea concursurilor:
 - „Cel mai bun proiect”,
 - „Cel mai durabil proiect”, etc;
- Organizarea de expoziții ale ONG, târguri în cadrul măsurilor de masă în raioane; carravana ONG;
- Inițierea unei pagini tematice despre ONG în publicațiile mass-media locale

Obiectivul 5.

Susținerea inițiativelor locale, creșterea disponibilității spre voluntariat a comunității prin dezvoltarea spiritului filantropic

- Instruirea ONG, a voluntarilor în informarea comunităților;
- Crearea unei rețele de facilitatori locali;
- Plasarea informației pe panourile informative locale;
- Participare la ședințele consiliilor locale, întrunirilor din comunitate;
- Facilitarea procesului de planificare strategică a comunităților;
- Promovarea creării fundațiilor comunitare locale sau regionale;
- Organizarea seminarelor de instruire la solicitare (temă și timp);
- Oferirea de consultanță în domeniul sectorului asociativ și a tehnologiilor informaționale.

Obiectivul 6.

Extinderea relațiilor cu autoritățile publice locale de nivelul I și II, încurajarea dialogului și colaborării dintre actorii comunitari

- Participarea la întrunirile raionale ale primarilor;
- Încurajarea participării ONG la ședințele Consiliului Raional și ale consiliilor locale;
- Invitarea la întrunirile ONG a reprezentanților APL;

Obiectivul 7.

Promovarea transparenței în activitatea ONG, inclusiv a transparenței financiare

- Desfășurarea unei campanii de promovare a transparenței ONG;
- Elaborarea și publicarea rapoartelor de activitate;
- Inițierea pe pagina Web a Centrului CONTACT Soroca a rubricii „Rapoarte narative și financiare ale ONG”;
- Oferirea de consultanță în domeniul contabilității ONG

Obiectivul 8.

Dezvoltarea instituțională și logistică a centrului CONTACT Soroca

- Dotarea oficiului cu tehnică de birou performantă;
- Ridicarea continuă a nivelului de calificare profesională a personalului;
- Dotarea cu unitate de transport;
- Studierea posibilității reamplasării oficiului;
- Studierea posibilității prestării de servicii contra plată;
- Promovarea imaginii Centrului CONTACT:
 - editare pliante promoționale;
 - publicarea de articole, rapoarte;
 - editarea de cărți de vizită ale organizației, ale angajaților;
- Informarea permanentă a membrilor Consiliului Directorilor despre activitatea Centrului CONTACT;
- Implicarea și consultarea membrilor Consiliului Directorilor în activitățile inițiate de Centrul CONTACT Soroca;
- Elaborarea Strategiei Centrului CONTACT Soroca pentru colectare de fonduri.

Concluzii și recomandări.

Concluziile analizei diagnostic și probleme care împiedică relansarea sectorului turistic din localitatea Soroca au servit drept ca bază la formularea scopului general de dezvoltare a acestui domeniu în perioada 2005-2010:

**RELANSAREA SECTORULUI TURISTIC CA DOMENIU ECONOMIC ÎN RAIONUL SOROCA PRIN
CONSOLIDAREA OFERTEI A ZONELOR DE INTERES TURISTIC ȘI ÎNTĂRIREA PARTENERIATELOR.**

În funcție de scopul enunțat au fost formulate patru obiective strategice ce trebuie atinse în următorii 5 ani, care reies din scopul PDT, situația existentă și problemele identificate:

Nr.	Obiectiv strategic	Premise
1.	Creșterea numărului de antreprenori implicați în deservirea turiștilor și dezvoltarea capacităților de operare pe piața turistică	<ul style="list-style-type: none"> • În raion o parte însemnată a populației este ocupată în activități agricole sau în general nu este implicată în activități economice • Sectorul serviciilor are tendințe de dezvoltare lentă, care trebuie susținute și accelerate • Conținutul scopului general de dezvoltare a PDT • Interesul sporit al antreprenorilor existenți în diversificarea afacerilor spre deservirea turiștilor • Potențial uman semnificativ în domeniul servirii vizitatorilor • Existența exemplelor de reușită a afacerilor în domeniul turistic
2.	Sporirea numărului de vizitatori în raionul Călărași	<ul style="list-style-type: none"> • Cererea crescândă în ultimii ani la servicii de odihnă și agrement în general pe republică • Fluxul anual de turiști deserviți în raion constituie 16 mii persoane, fiind rezerve suficiente de creștere pentru dublarea acestuia în următorii 5 ani • Mobilitatea sporită a populației în general pe republică generează fluxuri mari de călători • Mediatizarea raionului Călărași ca zonă de interes turistic • Susținerea din partea unor donatori a activităților cu caracter turistic pe teritoriul raionului • Conținutul scopului general de dezvoltare a PDT
3.	Îmbunătățirea calității atracțiilor turistice	<ul style="list-style-type: none"> • Concurența crescândă între zone turistice privind atragerea vizitatorilor • Potențialul turistic existent nu este suficient de bine conservat și valorificat economic pentru generarea resurselor necesare protecției lui și stăvilirii utilizării acestuia ineficiente

		<ul style="list-style-type: none"> • Existența unui interes științific față de potențialul raionului Călărași susținut prin programe de cercetări științifice • Decizia fermă a CRC de a elabora și implementa Planul de Amenajare a Teritoriului Raionului, PUG-urile localităților sătești
4.	Consolidarea parteneriatelor strategice pentru promovarea eficientă a ofertei turistice	<ul style="list-style-type: none"> • În majoritatea localităților gestionarea resurselor se realizează fără implicarea APL, ONG-urilor, sectorului de afaceri în parteneriate, în rezultat resursele și oportunitățile sunt utilizate ineficient • Conceptul de parteneriat în Republica Moldova se implementează în mai multe localități cu rezultate pozitive, inclusiv în raionul Călărași • Conținutul scopului general de dezvoltare PDT

Bibliografie:

1. Ioniță Veaceslav : Ghidul orașelor din Republica Moldova/ Veaceslav Ioniță. Igor Munteanu, Irina Beregoi. - Chișinău.: TISH, 2004 (F.E.-P. Tipografia Centrală). 248 p. [ISBN 9975-947-39-5](#)
2. Nikolai Bugai, Депортация народов из Украины, Белоруссии и Молдавии : Лагеря, принудительный труд и депортация (deportarea popoarelor din Ucraina, Bielorusia și Moldova: lagăre, muncă silnică și deportare), Dittmar Dahlmann et Gerhard Hirschfeld - Essen, Germania, 1999, P. 567-581.
3. Bran Fl., Marin D., Simon T., *Turismul rural: modelul european*, Ed. Economică, București, 1997, 176 p.
4. Jolondcovschi Al., Florea S., *Turismul ecologic și rural: realități și perspective*, Ed. Prometeu, Chișinău, 2001, 104 p.
5. Mitrache Șt., Manole V., Stoian M., Bran Fl., Istrate I., *Agroturism și turism rural*, Ed. Fax Press, București, 1996, 192 p.
6. Nistoreanu P., *Turismul rural: o afacere mică cu perspective mari*, Ed. Didactică și Pedagogică, R.A., București, 1999, 200 p.
7. Tacu A. P., Glăvan V., *Turismul rural. Actualitate și perspectivă*, Ed. Pan Europe, Iași, 1999, 208 p.
8. Agromarketing, Ed. Evrika, Chișinău, 1999, 407 p.
9. Bran Fl., Simon T., Nistoreanu P., *Ecoturism*, Ed. Economică, București, 2000, 176 p.
10. *Caracteristica social-economică a orașelor și raioanelor Republicii Moldova*, Ed. [s.n.], Chișinău, 1993, vol. 1, vol. 2.
11. Dona I., *Economie rurală*, Ed. Economică, București, 2000, 495 p.
12. Frunză E., *Ulmu (județul Chișinău): File de istorie. Schițe și profiluri*, Ed. Pontos, Chișinău, 2002, 200 p.
13. Glăvan V., *Strategii de valorificare a potențialului rural și de dezvoltare a agroturismului*, Ministerul Turismului, 1997.
14. Glăvan V., *Resurse turistice pe Terra*, Ed. Economică, București, 2000, 344 p.
15. Ioanid V., *Rețelele de localități rurale: pentru uzul studenților*, Ed. [s.n.], București, 1981, 27 p.
16. Livandovschi R., *Dimensiunea socială a turismului rural*, Revista Economica, nr. 3-4 (37-38), Ed. A.S.E.M., Chișinău, 2002, pp. 107-110.
- 16 Livandovschi R., *Unele elemente organizaționale în dezvoltarea turismului rural al Republicii Moldova*, Revista Economica, nr. 1 (35), Ed. A.S.E.M., Chișinău, 2002, pp. 113-117.
17. Livandovschi R., *Turismul rural. Concept și definiții*, Revista Economica, nr. 4 (34), Ed. A.S.E.M., Chișinău, 2001, pp. 91-94.

18. Livandovschi R., *Strategii promoționale de marketing în dezvoltarea turismului rural în Republica Moldova*, Revista Economica, nr. 3 (33), Ed. A.S.E.M., Chișinău, 2001, pp. 73-76.
19. Livandovschi R., *Posibilități de dezvoltare a turismului rural în Republica Moldova ca element al integrării europene*, Simpozion științific internațional: Strategii și modalități de intensificare a colaborării dintre Moldova și România în condițiile extinderii Uniunii Europene spre Est, Volumul II, Ed. A.S.E.M., Chișinău, 2000, pp. 257-259.
20. Livandovschi R., Miglei R., Rusu L., Ursu Iu., *Valorificarea potențialului turistic al Republicii Moldova și perspectivele de dezvoltare*, Conferința a VII-a Științifică Studentească: Problemele economice actuale în viziunea tineretului studios, Ed. A.S.E.M., Chișinău, 1999, pp. 98-101.
21. *Localitățile Republicii Moldova: itinerar documentar-publicistic ilustrat*, Ed. Moldpres, Chișinău, vol. I: A-Bez, 1999, 470 p, vol. II: Bi-Buz, 2000, 591 p, vol. III: C-Ch, 2001, 646 p.
22. *Mănăstiri basarabene*, Ed. Universul, Chișinău, 1995, 272 p.
22. Neacșu N., *Turismul și dezvoltarea durabilă*, Ed. Expert, București, 2000.
23. Nistor I., *Principalele aspecte ale dezvoltării turismului rural*, Departamentul pentru informare parlamentară, Centrul pentru studii și cercetări, Camera Deputaților, Parlamentul României, București, 1998.
24. Niță I., Niță C., *Piața turistică a României: realități, mecanisme, tendințe*, Ed. Ecran Magazin, Brașov, 2000, 342 p.
25. Pekar V., *Strategii de marketing*, Ed. Sedcom Libris, Iași, 1995, 244 p.
26. Petcu N., *Statistică în turism: teorie și aplicații*, Ed. Albastră, Cluj-Napoca, 2000, 280 p.
27. Popa A., *Formarea economiei județene. Probleme manageriale*, Ed. [s.n.], Cahul, 2001, 145 p.
28. Prelipcean G., *Restructurare și dezvoltare regională*, Ed. Economică, București, 2001, 238 p.
29. Pușcașu V., *Dezvoltarea regională*, Ed. Economică, București, 2000, 112 p.
30. Republica Moldova, *Atlas: geografia fizică*, Ed. Iulian, 2002, 44 p.
31. Stăvilă T., Ciobanu C.I., Diaconescu T., *Patrimoniul Cultural al Republicii Moldova*, Ed. Arc/Museum (ediție trilingvă: română, franceză, engleză), Chișinău, 1999, 272 p.
32. *Strategia de dezvoltare a turismului rural*, Ministerul Turismului, București, 1996.
33. Ștefănescu B., *Cooperarea transfrontalieră și dezvoltarea economică locală*, Ed. ICI, Suceava, 2001, 323 p.
34. Turcov E., *Direcții de dezvoltare și promovare a turismului în Republica Moldova*, Ed. A.S.E.M., Chișinău, 2002, 144 p.
35. Turcov E., Livandovschi R., Roșca D., *Evaluarea sistemului de coordonare a politicii turistice a statului*, Analele A.S.E.M. 1, Ed. A.S.E.M., Chișinău, 2001, pp. 239-241.

36. Țigu G., *Turismul montan*, Ed. Uranus, București, 2001, 296 p.
37. *** Colecția revistei “Tribuna Economică”, București.
38. *** Colecția ziarului “Natura”, Chișinău.
39. Agriculture and the environment. Perspectives on sustainable rural development, *The World Bank, Washington, 1998, 383 p.*
40. *L’agriculture et l’environnement : étude prospective sur le développement rural durable*, Banque Mondiale, Washington, 2000, 419 p.
41. McIntyre G., *Développement d’un tourisme durable: guide à l’intention des planificateurs locaux*, Ed. PUF, Paris, 1998, 222 p.
42. *Rural development: from vision to action*, The World Bank, Washington, 1997, 156 p.
43. *Rural development: putting the pieces in place*, The World Bank, Washington, 1996, 30 p.
44. www.antrec.ro
45. www.eurogites.org
46. www.monument.md
47. www.turism.md
48. www.world-tourism.org
49. <http://www.sorooca.iatp.md/cubecdead/site1/viewtopic.php?cat=5&theme=1140188992&p=1>
50. <http://wapedia.mobi/ro/Sorooca#2>.

Anexe

ANCHETĂ-FORMULAR de control pentru inventarierea ofertei turistice locale a unei localități rurale

Fișa 1 – MEDIUL ÎNCONJURĂTOR

DOMENIUL	DESCRIEREA
Suprafața teritoriului (ha)	1319 ha
Distanța până la Chișinău (km)	157 km
Distanța până la reședința de raion (km)	
SITUAȚIE GEOGRAFICĂ	
Topografie / relief cea mai înaltă altitudine altitudinea medie cea mai joasă altitudine	povarnis si campie cu un relief specific compus.
CARACTERISTICI GEOLOGICE	
Climă	Predomina vanturile nord-est. Rata medie anuala a precipitatiilor cad in perioada aprilie - septembrie. Sunt frecvente ingheturile tarzii primavara si cele timpurii toamna.
temperatură medie (vara)	
temperatură medie (iarna)	
însorire (zile/an)	
precipitații (zile/an)	
precipitații (mm/an)	
înzăpezire medie (cm)	
HIDROGRAFIE	
Cursuri de apă denumire sporturi acvatice; pescuit loc de scăldat calitatea apei	Riul Nistru
Suprafețe de apă (lacuri naturale, artificiale, iazuri etc.) denumire sporturi acvatice; pescuit loc de scăldat calitatea apei	
UTILIZARE A SOLULUI (% SAU ha)	
activități industriale / comerciale	
spații de locuit	
spații de agrement (loisir)	
Păduri	
peisaje / spații protejate	
terenuri agricole, din care: <ul style="list-style-type: none"> • terenuri cultivate • pășuni • cota terenurilor consacrate culturilor biologice (%) 	Nisip, prundis, piatra, substante utile, nemeralifere.

ANCHETĂ-FORMULAR
de control pentru inventarierea ofertei turistice locale a unei localități rurale

Fișa 2 – POPULAȚIA, ACTIVITĂȚI ECONOMICE, COMERCIALE ȘI SERVICII

DOMENIUL	DESCRIEREA
POPULAȚIE	103,6 mii de locuitori
Numărul de locuitori	103,6 mii de locuitori
Structura demografică (bărbați / femei)	
POPULAȚIE ACTIVĂ	cca. 10 mii persoane peste hotare
total:	În structura pe vârste predomina populația în vîrsta apta de muncă - cca. 64% Populația ocupată în economie a constituit în anul 2003 cca. 56,3 mii persoane
pe sector:	
utilizată în agricultură	
• cu încadrare deplină în câmpul muncii:	
• cu încadrare parțială în câmpul muncii:	
utilizată în industrie	
utilizată în artizanat (meșteșugărit)	
utilizată în comerț	
utilizată în alte servicii	
utilizată în turismul rural	
• cu încadrare deplină în câmpul muncii:	
• cu încadrare parțială în câmpul muncii:	
rata șomajului	
rata de migrație zilnică spre alte locuri de muncă (navete)	
ACTIVITĂȚI COMERCIALE / SERVICII	Salariul mediu lunar în anul 2004 a constituit 853 lei, fiind în creștere față de anul 2003 cu 48%, dar este mai mic decît media pe republică cu cca. 23%. Salariul mediu lunar acopera mai puțin de jumătate din necesarul minim de consum. În 2004 cel mai mare nivel mediu de salarizare a fost înregistrat în transporturi, depozitare și comunicații - 1200 lei, iar cele mai mici în sfera bugetară (cultura - 250 lei).
Brutării	
Măcelării	
Magazine	
Cooperative	
ferme care practică vânzări directe	
închiriere de autoturisme	
Autoservice	
autocare, autobuze	
închirieri / reparații biciclete	
închirieri / reparații articole sport	
unități de telecomunicații (poștă, telefon, telegraf, fax, internet etc.)	
servicii bancare (filiale ale băncilor de economii etc.)	
unități de prim ajutor (medici, dentiști)	
Farmacii	
cămin de copii (grădiniță, creșă etc.)	
case de cultură	

ANCHETĂ-FORMULAR
de control pentru inventarierea ofertei turistice locale a unei localități rurale

Fișa 3 – CĂI DE ACCES, TRANSPORTURI, DEPLASĂRI

DOMENIUL	DESCRIEREA
REȚEA RUTIERĂ	transportul auto
legături cu marele artere	+
rețea rutieră locală	+
REȚEA FERVIARĂ	+
legături cu marele artere	+
TRANSPORTURI COLECTIVE LOCALE	transportari pe traseele de folosinta generala, vor constitui 565 mii pasageri.
Staționări	
Itinerare	
Orare	
Tarife	
PISTE REZERVATE PENTRU CICLIȘTI	
CENTRE PIETONALE	
<ul style="list-style-type: none"> • zone interzise automobilelor • zone pietonale (rezervate doar pentru mersul pe jos) 	
starea drumurilor / străzilor	
SEMNALIZĂRI ȘI PANCARTE	
<ul style="list-style-type: none"> • semnalizări cu indicarea locurilor publice • panouri / borne de informație • planul localității • harta turistică a localității 	
STAȚIONĂRI / PARCĂRI	
numărul total de locuri	
numărul de locuri rezervate autoturismelor	
tarife	

ANCHETĂ-FORMULAR
de control pentru inventarierea ofertei turistice locale a unei localități rurale

Fișa 4 – CULTURĂ, ACTIVITĂȚI CULTURALE

DOMENIUL	DESCRIEREA
ISTORIE	
data înființării localității	12 iulie 1499
emblemă / însemne	<i>Olihonia</i>
evenimente istorice marcante	
personaje celebre	Ștefan cel Mare
LEGĂTURI CU STRĂINĂTATEA	
legături istorice	Ucraina
legături particulare (ex.: asocieri cu alte localități)	
RELIGIE (%)	ortodox
ARHITECTURĂ, URBANISM	
operații de înfrumusețare	
Participări	
integrarea construcțiilor în peisajul rustic	
specificul și stilul architectural	
spații verzi	Parcuri
EXISTĂ PROGRAM DE “RENOVARE A SATULUI” ?	
suma totală a ajutorului financiar sau material	

structura programului	
SPECIFICITĂȚI CULTURALE	
specialități culinare locale și regionale	Cafenele.restaurante,beruri.
obiceiuri, folclor	cinema
asociații culturale, folclorice	Pro-viata
sărbători locale	
piețe și iarmaroace locale	Piete,iarmaroace in centru localitatii
produse locale și regionale	
evenimente specifice locale	27 august
personalități locale	Stefan cel Mare
legende, zicători, povești	Legenda cu strugurii
AGREMENT / DIVERTISMENT	
casă de cultură	+
Cinema	+
creații teatrale locale (spectacole)	+
Biblioteci	c.Stere,M.Sadoveanu,St. Cel Mare,M.Eminescu
serate dansante	Club de dansuri
Discoteci	+
serate, reuniuni locale	+
Altele	
PATRIMONIUL CULTURAL, CURIOSITĂȚI	
Biserici	Sf.Biserica Adormirii Maicii Domnului
Mănăstiri	Cosauti
conace, cetăți	Cetatea Soroca
situri arheologice	Valea Bechir
edificii istorice	
locuri istorice	Muse,cetatea,policlinici
Monumente	Celor omooriti in al 2 lea rasb mondial
MUZEE / EXPOZIȚII	
denumire:	
expoziție de:	
suprafața expoziției	
orele de funcționare	
vizite ghidate	
frecvență (numărul de vizitatori)	
perspective de dezvoltare	
VIZITE ORGANIZATE / ATRACȚII SPECIFICE	
unde?	
când?	
cu cine?	
Durată	
Tariff	